آینه

قانون

امپراتوری شبه‌دولتی‌ها

● **محسن صفایی‌فراهانی:** سهم بالای اقتصاد دولتی، باعث می‌شود که به طور طبیعی بسیاری به رانت‌خواری گرایش پیدا کنند/ عامل گسترش رانت‌خواری در یک کشور، عدم پایبندی به قانون و افزایش حجم منابع دولتی است/ ابزارهای قانونی زمانی عملیاتی می‌شود که مجریان و دستگاه‌های نظارتی به اجرا و نظارت قوانین مؤمن باشند/ وقتی مجریان و ناظران قانون به‌نوعی در امر رانت‌خواری سهیم می‌شوند، کسی باقی نمی‌ماند که قوانین را اجرا و بعد بر آنها نظارت کند/ راهکار برون‌رفت از شرایط فعلی این است که سهم اقتصاد دولتی و شبه‌دولتی در کشور کاهش پیدا کند/ اقتصاد غیررقابتی مانعی برای جلوگیری از فساد و رانت‌خواری است/ در کشور ما اگر ۵۰ درصد اقتصاد خصوصی شود، بسیاری از مشکلات فعلی حل خواهد شد/ بخشی از رشد اقتصادی در هر جامعه‌ای به میزان ارزش‌افزوده‌ای که در تولید ایجاد می‌شود، ارتباط دارد.

اعتماد

حیات مخالفان روحانی به بازگشت پوپولیسم است

مرتضی حاجی: حیات و ممات مخالفان تندروی دولت وابسته به رفتارها و شعارهای پوپولیستی است. بر همین اساس یک جریان در انتخابات ۹۶ باز هم با شعارهای پوپولیستی و وعده‌هایی در اقتصاد کلان که نه به سود کشور و نه مستضعفان جامعه است وارد انتخابات می‌شود تا در سایه این شعارها، توقعات از دولت را در بین افکار عمومی بالا ببرد و هم آنکه خودشان و برنامه‌های‌شان را کارآمدتر و مفیدتر جلوه دهند... اگر دولت موفق شود به بخش قابل‌توجهی از وعده‌های اقتصادی خود عمل کند، همانند دستاورد برجام شک نکنید که مخالفان دولت راه به جایی نخواهند برد. اگر مردم ثمرات برجام را در زندگی‌شان ببینند، حرف‌های جناح راست راهی به گوش‌شان پیدا نخواهد کرد. مفروض به این اتفاق، آقای روحانی در انتخابات ۹۶ رقیب جدی‌ای از جناح مقابل نخواهد داشت و مردم همچنان پشت او خواهند ایستاد. اما اگر دولت اسیر جریان‌سازی‌ها و جنگ‌های روانی جریان روحانی‌ستیز شود و ناموفق باشد و مردم احساس نکنند که آنچه را انتظار داشتند در آینده محقق نخواهد شد، این احتمال وجود دارد که گرایش به آقای روحانی کمتر شود و افراد دیگری از جناح مقابل با وعده‌هایی پوپولیستی بتوانند آرا را به سمت نامزد خود جذب کنند.

آفتاب

گفتمان مصدقی علیه ترامپ

احسان شریعتی: نظر بدبینانه یا تئوری موسوم به «توطئه» می‌گوید هر اکپیی که در آمریکا حضور یابد، متناسب و در واکنش با آن در ایران هم دولت‌ها تأثیر مستقیم می‌پذیرند. مثلا در دوره‌ای که دموکرات‌ها روی کار می‌آیند، فضا در ایران باز می‌شود و انقلاب پیروز می‌شود. راه‌حل درست خنثی‌کردن «توطئه» به‌کارگیری روش‌های رادیکال نیست بلکه اتفاقا در گفتمان عقلانی و قانون‌گراست. گفتمان ملی دموکراتیکِ مصدقی یا گاندی‌وار می‌تواند به بی‌اعتباری و خنثی‌سازی تمهیدات نومحافظه‌کار غربی بینجامد. کسی مثل گاندی است که می‌تواند امپریالیسم را بی‌اعتبار کند. به نظر من شکست اصلاح‌طلبان از سال ۸۴ تا ۹۲، زمینه‌ای ایدئولوژیک- استراتژیک داشته است. بینش «نولیبرال» قادر نیست بحران کشورهایی چون ایران را حل کند... در رابطه با اینکه اگر ترامپ پیروز انتخابات آمریکا شود، این تصور اشتباه است که هر «هایی، هویی» به دنبال خود دارد و باید بر ضد آن حتما یک گفتمان پرخاش‌گرایانه رادیکال و ظاهرا پوپولیسم مشابه بیاید. اتفاقا این جریان تند آن را تقویت می‌کند و آن جریان تند هم این جریان داخلی را، یعنی هر دو دلیل تقویت یکدیگر می‌شوند و ما فکر می‌کنیم میانشان تناسبی وجود دارد. درحالی‌که برنده نهایی آن جریان اقتدارگراست.

کیهان

اشرافیت اجاره‌نشین!

محمد ایمانی: آیا تحریم‌ها، فلج‌کننده و مزاحم رونق اقتصادی کشور است یا موش‌های بزرگ‌تر از گربه‌ای که به جان بیت‌المال افتاده‌اند و رمق را از بانک و بیمه و بورس و پتروشیمی و خودرو و... گرفته‌اند؟ آیا بانک و بیمه هم به اجاره رفته است؟ چرا به جای تشکر از منتقدان به این درآمدها، آنها را متهم به بداخلاقی و ظلم کردند و از مدیر مستعفی جانبداری کرده‌اند؟ قسم برخورد با متخلفان و بازگرداندن پول‌ها به بیت‌المال را باور کنیم یا دم خروس جانبداری را؟ ... واقعیت این است که دشمن جنگ همه‌جانبه اقتصادی فرهنگی و سیاسی را علیه ملت ما به راه انداخته است. اگر باید به دشمن زورگو در چنین جنگی نه گفت و به سینه او زد و اگر باید اقتصاد و فرهنگ را با نگاه جهادی رونق داد، مدیران اشرافی و اجاره‌ای نه‌تنها مرد چنین میدان‌هایی نیستند بلکه بعضا معبرگشایی دشمن را می‌کنند؛ به‌ویژه اگر پای منافع و شرکت‌های برخی مدیران ارشد هم در میان باشد. به‌راستی صرافی را با دستیاری دولت و شرکت‌داری زنجیره‌ای را با وزارت چه کار؟ غم‌بارتر اینکه جماعت هم‌افق با بیگانه، در حوزه رسانه و مطبوعات و فرهنگ هم خط زده و مشغول تحریف واقعیت‌ها هستند. فعلا کاسبان فتنه، بعد از کاسبی تحریم، مشغول کاسبی برجام‌اند. آری کاسبان برجام به‌شدت مشغول کارند.

بررسی مسئولیت ۱۷ نماینده زن مجلس دهم در میزگردی با حضور ژاله فرامرزیان، زهرا نژادبهرام و سمیه طهماسبی

چه باید کرد

از راست: فرامرزیان، طهماسبی و نژادبهرام / عکس: رنوفه رستمی، شرق

آرزو فرشید

تلاش و کوشش جامعه زنان - اعم از نهادهای مدنی و فعالان سیاسی - به اینجا رسید که نام ۱۸ زن به‌عنوان نماینده از صندوق‌های رأی بیرون آمد و بعد از ماجراهای مربوط به مینو خالقی، ۱۷ نفر از آنها بر کرسی سبز بهارستان تکیه زدند. اکنون وقت آن است که کمر همت ببندند و مطالبات جامعه زنان را پیش ببرند و تحقق این مهم مستلزم آن است که مطالبات مذکور را به خوبی بشناسند و درک درستی از توقعات حقیقی اقشار مختلف زنان داشته باشند. از همین رو در میزگردی با حضور سمیه طهماسبی، مسئول شاخه بانوان حزب اعتماد ملی، ژاله فرامرزیان، مدیر کل دفتر تشکیلات و بهبود روش‌های وزارت کشور و زهرا نژادبهرام، پژوهشگر و فعال حوزه زنان به بررسی این موضوع پرداختیم.

قصد داریم در این میزگرد مطالبات از زنان مجلس دهم را طبقه‌بندی کنیم. اجازه بدهید از اهمیت تشکیل فراکسیون زنان در مجلس آغاز کنیم؛ به نظر شما تشکیل یک فراکسیون زنان قوی و کارآمد چقدر در پیگیری مطالبات زنان در این مجلس اهمیت خواهد داشت؟

طهماسبی: درباره بحث فراکسیون من با پیشنهاد خانم مافی مبنی بر تشکیل یک کمیسیون زنان در کنار فراکسیون موافق هستم؛ به نظر من این می‌تواند یک گام مثبت و پیش‌برنده در راستای مطالبات زنان باشد. دلیلش نیز این است که کمیسیون در مقایسه با فراکسیون یک جایگاه قانونی و تشکیلاتی‌تری دارد و به آن بودجه نیز تعلق می‌گیرد؛ بنابراین ابزار قوی‌تری برای پیشبرد مطالبات است، ضمن اینکه کمیسیون می‌تواند ترکیب خوبی از خانم‌ها و آقایان نماینده‌ای باشد که با آرای زنان به‌عنوان نیمی از جمعیت جامعه به مجلس راه یافته‌اند و بیشتر آنها شعارهایی نیز در حوزه زنان داده‌اند؛ اکنون می‌توانند مطالبات زنان را بهتر و کامل‌تر پیگیری کند.

فرامرزیان: به نظر من فراکسیون‌ها ظرفیت تقویت موقعیت‌ها و اقشار یا اقدامات را دارند. این ظرفیت‌ها غیررسمی هستند، اما در واقع اصلی‌ترین ظرفیت تعاملی و لابیگری در مجلس هستند. زیرساخت قدرت، همفکری، ایده‌سازی و پیگیری مطالبات است؛ به عبارتی همه اجزای اقدامات و روش‌هایی که نمایندگان مجلس دارند در بستر فراکسیون‌ها وجود دارد. به نظر من ضرورت ایجاد و تقویت فراکسیون زنان به حرکتی برمی‌گردد که قبل از انتخابات آغاز شد؛ حرکت قبل از انتخابات این بود که الزاما تعداد نمایندگان زن در مجلس دهم افزایش پیدا کند. هدف‌گذاری ۳۰ درصدی داشتیم و براساس توان تلاش شد، انصافا رسیدن به بیشترین تعداد نمایندگان زن در تاریخ مجلس نتیجه خوبی بود. اگر مجموعه زنانی که در مجلس حضور پیدا کرده‌اند فراکسیون را زنجیری تعریف نکنند که حلقه‌های زنان را به هم وصل می‌کند و هم‌افزایی به وجود می‌آورد، عقبه‌ای که باعث افزایش تعداد نمایندگان زن شد، به چالش کشیده می‌شود. به نظر من شکل‌گیری یک فراکسیون زنان قوی یکی از مهم‌ترین مطالبات زنان کشور به‌ویژه زنانی است که تلاش کردند تعداد نمایندگان زن در مجلس دهم بیشتر شود. مطالبه بعدی آن است که این فراکسیون با یک پشتوانه فکری قوی و سازوکار مناسب پیش بروند و بتواند کارسازیِ مناسب و تعامل خوبی با کمیسیون‌ها داشته باشد. به نظر من کمیسیون‌ها باوجود اینکه فاکتورهای رسمی هستند، باید در چارچوب موضوعات فعالیت کنند. به نظر من تمام کمیسیون‌ها ظرفیت پیگیری مسائل زنان را دارند، اگر مسائل زنان در یک کمیسیون دپو شود کمتر به نتیجه می‌رسیم.

نژادبهرام: در ادامه صحبت‌های خانم فرامرزیان باید بگویم به اعتقاد من فراکسیون یک فرصت تعامل مشترک بین همه کمیسیون‌هاست. فراکسیون‌ها حتی این ظرفیت را دارند که در ادامه به احزاب سیاسی بزرگی تبدیل شوند. فراکسیون‌ها این‌قدر ظرفیت دارند که می‌توانند فضاهای مشترکی را برای تعامل بیشتر بین همه نمایندگان ایجاد کنند و قدرت لابیگری آنها از سطح مجلس فراتر برود و به سمت کل جامعه سیاسی کشور سوق داده شود. به همین دلیل من فی‌النفسه فراکسیون را ارزشمندتر از کمیسیون می‌دانم، به این دلیل که فراکسیون مجموعه‌ای از نمایندگان است که هرکدام از آنها می‌توانند عضو یک کمیسیون باشند و این‌گونه همه کمیسیون‌ها را تحت‌شعاع دیدگاه فراکسیون (زنان یا هر فراکسیون دیگری) قرار دهند. در واقع مجموعه‌ای از نمایندگان که در دستگاه‌های اجتماعی پراکنده هستند و طرح‌ها و لوایح را بررسی می‌کنند و به صحن علنی مجلس می‌آورند، در این فراکسیون دارای اندیشه و یک دیدگاه مشترک می‌شوند و براساس هدف‌گذاری‌های آن جریان فکری عمل می‌کنند. از این جهت معتقد هستم فراکسیون فی‌النفسه ارزشمند است؛ اما اگر قرار باشد فراکسیون را به کمیسیون زنان و جوانان تقلیل دهیم با دو اشکال جدی ساختاری و محتوایی مواجه می‌شویم؛ اشکال ساختاری این است که با یک دستورالعمل نانوشته تمام مسائل زنان در کمیسیون زنان و خانواده بلوکه می‌شود، این یعنی مسائل نیمی از جامعه یک جا جمع شده و با امکانات محدودی مواجه می‌شود. به عبارتی یک کمیسیون برای نیمی از جامعه فعالیت می‌کند و سایر کمیسیون‌ها برای نیمه دیگر؛ این از لحاظ محتوایی ما را با مشکل مواجه می‌کند.

نظر خانم طهماسبی این بود که کمیسیون زنان در کنار فراکسیون زنان تعریف شود. فکر می‌کند بااین‌حال ایرادهای ساختاری و محتوایی که از آن صحبت کردید باقی می‌ماند؟

نژادبهرام: به نظر من باقی می‌ماند از این جهت که کمیسیونی با عنوان زنان داریم و ناخودآگاه همه مسائل زنان به آن ارجاع داده می‌شود. ما در یک فضای خالی زندگی نمی‌کنیم و پیش‌زمینه‌ای داریم و از دل جامعه‌ای بیرون آمده‌ایم و نگاه افراد جامعه را می‌شناسیم. ما می‌دانیم افراد از دل جامعه‌ای به مجلس رفته‌اند که عادت دارد زنان را جنس دوم دیده و امکاناتی محدود در اختیار آن قرار دهد. اتفاقا من بر خلاف پیشنهاد خانم مافی اعتقاد دارم که همه کمسیون‌ها بلااستثنا فایلی با عنوان زنان و خانواده داشته باشند.

نکته دیگری که در بحث فراکسیون برای ما اهمیت دارد این است که فراکسیون روی سنگ بنایی ایجاد می‌شود که آن سنگ بنا همان مطالبات سیاسی جامعه زنان است. مطالبات سیاسی جامعه زنان نیز همان حضور ۳۰درصدی در مجلس بود که تحقق پیدا نکرد. زنان مجلس باید روی همان بخش از مطالبات زنان که خودشان برخواسته از آن هستند سرمایه‌گذاری کنند. مطالبات انباشته‌شده جامعه نخبگی زنان بود که باعث شد تعداد زنان از هشت، ۹ نفر و... امروز به ۱۷ نفر برسد؛ بنابراین مهم‌ترین وظیفه فراکسیون این است که شرایط مناسب را برای تحقق این هدف فراهم کند. باید از ابزار مختلف استفاده کرده و این دیدگاه را نشر دهد. نکته دیگر این است که فراکسیون زنان باید با تغییر نگاه در میان همکاران نماینده فرصتی را برای رویکردهای مثبت به مسائل زنان و خانواده ایجاد کند.

خانم طهماسبی بخشی از صحبت‌های خانم‌ها نقد پیشنهادی بود که شما از آن دفاع کردید، حرف ناگفته‌ای دراین‌باره دارید؟

طهماسبی: همان‌طور که اشاره کردم بحث فراکسیون را اصلا نفی نمی‌کنیم و به نظر من باید کارکرد خاص خود را داشته باشد. هدف این است که جایگاه و حضور زنان در مجلس یک گام ارتقا پیدا کند. به نظرم، این نیاز به کار کارشناسی بیشتری دارد و به این سؤال پاسخ دهیم که آیا با کمیسیون خاص به این نتیجه می‌رسیم یا با ایجاد فایل زنان در همه کمیسیون‌ها. به نظرم توصیه‌ای که باید به زنان مجلس کنیم این است که هرجا فرصت تصمیم‌سازی درباره مسائل زنان وجود دارد؛ پیش از اقدام، مطالعات زمینه‌ای و کارشناسی انجام دهند؛ یعنی به جایی برسیم که همه تصمیمات ما به پشتوانه کار کارشناسی قوی باشد. به نظر من بحث کمیسیون و فراکسیون با هم منافاتی ندارد و هدف این است که از هر روزنه و جایگاهی که می‌تواند در راستای پیشبرد مطالبات زنان مؤثر باشد، استفاده کنیم.

فرامرزیان: فکر می‌کنیم باید به این توجه داشته باشیم که کمیسیون‌ها در مجلس چه وظیفه و جایگاهی دارند. کمیسیون‌ها مباحث را دریافت و بررسی می‌کنند. این موضوعات مربوط به قشر خاصی نیستند. ما در حوزه اجرا معتقد هستیم که فایل زنان باید وجود داشته باشد و این به خاطر آن است که کارهای اجرائی را حوزه زنان پیگیری کند اما مجلس ظرفیت اجرا ندارد و تنها ظرفیت تحلیل کارشناسی دارد. فراکسیون‌ها نیز در مجلس ظرفیت سازمان‌های غیررسمی هستند. سازمان‌هایی که افراد مطالبات خود را در چارچوب آن مطرح می‌کنند و به‌همین‌دلیل وقت و انرژی بیشتری برای آن صرف می‌کنند؛ بنابراین آثار بیشتری نسبت به کمیسیون‌ها دارد. به عبارتی این فراکسیون زنان است که باید برای کمیسیون‌های مجلس خوراک خوب فراهم کند. به همین پیشنهادی که گفتند- در کمیسیون‌ها فایل زنان باز شود- توجه کنید. در کمیسیون‌های مجلس فایل‌ها براساس پیشنهادها باز می‌شود. سؤال این است که پیشنهادها چطور طرح و از کجا می‌رسد؟ روشن است که این وظیفه فراکسیون زنان است. به اضافه اینکه که فراکسیون باید یک ظرفیت کارشناسی داشته باشد. مباحث را تحلیل کند و از مراجع مربوطه تحلیل‌های لازم را دریافت کند. یکی از وظایف نمایندگی که همیشه مغفول مانده این است که به چه واسطه‌ای نمایندگی مردم را اجرا می‌کنند. با چه روشی ارتباط بین مردم را فراهم می‌کنند و سعی می‌کنند نظر مردم را به مجلس منتقل کنند. این موضوع خیلی مهم است و اگر فراکسیون خوب کار کند و مطالب را برای کمیسیون‌ها خوب آماده کند حتما موضوعات بررسی و پردازش می‌شود.

زهرا نژادبهرام: مطالبات سیاسی جامعه زنان نیز همان حضور ۳۰ درصدی در مجلس بود که تحقق پیدا نکرد. زنان مجلس باید روی همان بخش از مطالبات زنان که خودشان برخواسته از آن هستند سرمایه‌گذاری کنند. مهم‌ترین وظیفه فراکسیون این است که شرایط مناسب را برای تحقق این هدف فراهم کند. باید از ابزار مختلف استفاده کرده و این دیدگاه را نشر دهد

پس درباره ضرورت وجود فراکسیون قوی زنان اتفاق نظر وجود دارد؛ به نظر شما این نخستین مطالبه ما از زنان مجلس دهم است یا موضوع مهم دیگری پیش از آن قرار دارد؟

فرامرزیان: من فکر می‌کنم که ما از مجلس دهم خیلی مطالبه داریم اما برای حرف‌زدن نیاز به بلندگو و جایگاه داریم. فراکسیون همین جایگاه است که می‌تواند محلی برای تحلیل و بررسی باشد و از آن کانال زنان مجلس دهم بتوانند وارد عمل شوند اما این فقط بخشی از مطالبات ما است یعنی از زنان مجلس توقع دارند که ابتدای کار یک جایگاه مناسب ایجاد کنند اما از سایر نمایندگان مطالبات دیگری وجود دارد.

نژادبهرام: منِ زن، از نمایندگان مجلس اعم از زن و مرد انتظاراتی دارم که بخشی از آن را زنان مجلس به دلیل جنسیت مشترک، بیشتر درک می‌کنند و باید پیگیر باشند و بخشی هم انتظارات عمومی من به عنوان یک شهروند است. انتظار من از نمایندگان مجلس دهم این است که با یک تغییر نگاه و رویکرد که از سال ۹۲ آغاز شده است کار را آغاز کنند. بسیاری از این نمایندگان عضو فهرست امید بودند و انتظار داریم که فراموش نکنند از کجا به کجا رسیده‌اند. درست است که در فهرست امید دوستان اعتدال‌گرا را نیز داشتیم و از خیرالموجودین استفاده کردیم اما اساسا این فهرست متشکل از کسانی بود که حداقل زبان تغییر را فهمیده بودند. این تغییر یعنی باید رویکرد ما اصلاح شود. ابزار تغییر این است که مطالبات روی‌زمین‌مانده منِ زن مورد توجه قرار گیرد. انتظار ما از مجلس دهم این است که در همه طرح‌ها و لوایح در نظر داشته باشد زنان می‌خواهند در همه بخش‌ها و حوزه‌ها حضور و نقشی مؤثر داشته باشند.

طهماسبی: به نظر من قبل از شکل‌گیری فراکسیون نیاز داریم که در میان نمایندگان مجلس یک دیدگاه فراگیر مبنی بر پیام تغییری که خانم نژادبهرام اشاره کردند، ایجاد شود. مردان ما اکنون باید به این نتیجه رسیده باشند که فعالیت‌ها در مجلس بدون لحاظ‌کردن مطالبات زنان ناقص است و برای کسب رأی زنان در دوره‌های آینده نیاز به توجه ویژه به مطالبات حوزه زنان دارند. این نمایندگان حتما دراین‌باره شعارهایی داده و به واسطه آن رأی گرفته‌اند؛ بنابراین اکنون وقت آن است که به شعارهای خود عمل کنند. به عبارتی ما انتظار داریم که خروجی این مجلس حمایت از مطالبات زنان از جانب نمایندگان زن و مرد باشد.

به‌این‌ترتیب اگر کلی‌ترین مطالبه ما از مجلس دهم پذیرش پیام تغییر و توجه به مطالبات زنان باشد و در ادامه با یک نگاه راهبردی تشکیل فراکسیون زنان قوی را به عنوان گام نخست تعریف کنیم، اکنون به این سؤال می‌رسیم که فراکسیون زنان باید بر پایه چه مبانی و رویکردی، چه بگوید و چگونه عمل کند؟

نژادبهرام: به نظر من فراکسیون زنان جایگاه طرح مطالبات را دارد و قرار نیست همه مطالبات را عملیاتی کند. اگر این‌طور باشد؛ پس بقیه نمایندگان مجلس در این حوزه باید چه کار کنند؟! ما نباید همه بار را به دوش فراکسیون و زنان مجلس گذاشته و مثل گذشته گوشه گود قرار بگیریم تا این تعداد کم مجبور باشند مطالبات نیمی از افراد جامعه را پاسخ بدهند. من معتقد هستم که فراکسیون تنها باید طرح مسئله کند و برای این کار به ابزارهایی نیاز دارد.

و این ابزارها چیست؟

نژادبهرام: مهم‌ترین وسیله استفاده از نهادهای مدنی است که سال‌هاست در حوزه زنان مشغول فعالیت هستند، انجمن‌های پژوهشی و انجمن‌های توسعه‌ای که باور دارند زنان حاملان، انتشاردهندگان و بهره‌وران توسعه هستند، می‌توانند فرصت‌هایی باشند که مواد اولیه لازم را در اختیار زنان مجلس قرار می‌دهند. علاوه‌براین از رسانه نیز باید بهره برد. بی‌توجهی به رسانه و عبور از آن نتایج خوبی ندارد و معمولا همه فراکسیون‌ها دچار این موضوع می‌شوند. به اعتقاد من فراکسیون‌ها نباید فراموش کنند که مهم‌ترین ابزار برای بیان دیدگاه‌ها و بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود جامعه همین رسانه‌ها هستند. رسانه این قابلیت را دارد که فرایند دموکراتیک انتقال مطالبات و بازخورد آن را به روشنی در جامعه منتشر کند. اکنون خوشبختانه با انقلاب ارتباطی، فضای مجازی قدرتمندی داریم که این ظرفیت‌ها را برای فراکسیون‌ها فراهم می‌کند. این زیرساخت‌ها می‌تواند فراکسیون را به یک بلندگوی مناسب برای طرح مطالبات زنان مبدل کند.

فرامرزیان: نکته اول اینکه اگر فراکسیون بخواهد به نتایج مطلوبی برسد، باید حتما یک نظام برنامه‌ای صحیح در دو بخش تقویت رویکردها، تفکرات، دسترسی به منابع و ... و مکانیسم برقراری ارتباط با مردم داشته باشد. ممکن است ما جامعه مدنی قوی‌ای نداشته باشیم که نداریم و ممکن است ارتباطات ما از طریق جامعه مدنی با مردم واقعا محقق نشود که نمی‌شود؛ اما ظرفیت‌های دیگری مثل رسانه، دانشگاه و... وجود دارد که این امکان را فراهم می‌کند. به عبارتی داشتن برنامه و در مرحله دوم برقراری ارتباط برای اینکه مطالبات مردم به صورت واقعی دریافت شود، خیلی مهم است. ممکن است منِ معلم یا منِ روزنامه‌نگار با یک قشر خاص و محدود در ارتباط باشم؛ اما وقتی که نماینده مردم شدم، باید مطالبات همه را بدانم و اگر خدای نکرده رویکرد قشری نسبت به مطالبات مردم داشته باشم، به بیراهه می‌روم. این بیراهه سبب می‌شود که ما به عنوان انسان‌هایی جزئی‌نگر همیشه در فایل‌های جزئی باقی بمانیم. یکی از دلایلی که خانم‌ها تجارب متعدد و متکثر در جایگاه‌های متفاوت ندارند، همین رویکردهای حداقلی است. پافشاری بیش‌ازحد درباره یک حداقل سبب می‌شود که از یک جریان جمعی حذف شوند؛ به‌همین‌دلیل حتما باید مکانیسم ارتباط و دریافت مطالبات مردم یک مکانیسم مؤثر باشد. قطعا بخشی از این مکانیسم جامعه مدنی و رسانه است و بخش‌های دیگر باید با یک برنامه مؤثر شناخته شود.

طهماسبی: در درجه اول وظیفه فراکسیون این است که نیازسنجی دقیقی از مطالبات طیف‌های مختلف زنان در سراسر کشور داشته باشد؛ زیرا همه می‌دانیم که نیاز یک زن تحصیل‌کرده تهرانی با نیاز یک زن عشایر، روستایی یا شهرستانی بسیار متفاوت است. درک و شناخت این نیازها نیازمند مطالعه و بررسی کارشناسانه است. درست است که هرکدام از نمایندگان مجلس در زمینه‌ای تخصص دارند؛ اما به معنای آن است که در حوزه مطالبات و نیازهای واقعی زنان نیز متخصص هستند؛ بنابراین یکی از وظایف نمایندگان به‌ویژه نمایندگان زن که در سیبل انتظارات پیگیری مطالبات زنان هستند، این است که مطالعات خود را در این زمینه‌ها گسترش دهند. دیدگاه‌های متخصصان و فعالان حوزه زنان را بشناسند، گفتمانی را که بر مبنای آن باید به راهبرد برسیم به‌دقت شناسایی کنند و بر این مبنا جهت‌گیری کنند. بعد از این نیازسنجی است که می‌توانند اولویت‌ها را شناسایی و طبقه‌بندی کنند. در بخش طبقه‌بندی نیازها نیز حرف‌های بسیاری وجود دارد. نیازهای اقتصادی، مطالبات اجتماعی و سیاسی و... وجود دارد و هرکدام از اینها زیرشاخه‌های بسیاری دارد؛ مثلا در حوزه اقتصادی می‌توان موارد بسیاری را اولویت‌بندی کرد. به نظر من اولویت برنامه زنان نماینده باید مطالبات فراگیر باشد. فراگیر مثل اینکه فعالیت زنان در مجلس به‌درستی در اقتصاد خانواده تعریف و ارزش‌گذاری شود. این مطالبه زنان در سراسر کشور است که وظایف نانوشته آنها خروجی اقتصادی متناسبی داشته باشد.

اجازه بدهید قبل از اینکه این‌قدر موشکافانه و موردی به مطالبات زنان بپردازیم، به این سؤال پاسخ دهیم که نمایندگان زن بعد از ایجاد جایگاه مناسبی در چارچوب فراکسیون و برنامه‌ریزی صحیح باید چه کار کنند؟ می‌دانیم برخی از این ۱۷ زن راه‌یافته به مجلس دهم نخستین کاندیداهای جامعه زنان نبوده‌اند و با توجه به شرایط با حمایت زنان باتجربه‌تر در حوزه سیاست به کرسی نمایندگی رسیده‌اند. اکنون با یک نگاه راهبردی‌تر به آنها بگوییم که برای سنجش نیازها، استفاده مناسب‌تر از ظرفیت رسانه و... باید از چه طریقی و چگونه عمل کنند؟

فرامرزیان: به اهمیت برنامه‌داشتن اشاره کردم. اگر برنامه وجود داشته باشد، حتما نیازسنجی و دسته‌بندی اولیه شده و ایده‌ها و اهداف شناخته شده است؛ بنابراین داشتن برنامه برای همه نمایندگان اعم از باتجربه‌ترها و کم‌تجربه‌ترها ضروری است. در این چارچوب اهداف، روش‌ها، فعالیت‌ها، اقدامات، ذی‌نفعان، شرکا و... مشخص می‌شود بنابراین اگر برنامه داشته باشند، می‌توانند از امروز هدف‌گذاری کنند که در پایان مجلس به کجا برسند و برای رسیدن به آن از چه ابزارها و روش‌هایی استفاده کنند. یکی از مشکلات اصلی در جامعه ما که جامعه زنان نیز بخشی از آن است، همین عملکرد بدون برنامه، مقطعی و به تبع آن مسکنی است که در نهایت موجب می‌شود اقدامات ما به سرانجام نرسد.

طبیعی است که همه نمایندگان مجلس در همان دوره کاندیداتوری، مدعی هستند برنامه مشخصی دارند بهتر است در این مرحله درباره برنامه موردنیاز خانم‌های مجلس، دقیق‌تر و روشن‌تر صحبت کنیم.

نژادبهرام: من معتقد هستم برنامه قبلا شکل گرفته است. دوستانی که الان نماینده هستند همه با فهرست امید به مجلس راه پیدا کرده‌اند. اینها برنامه دارند؛ اما مسئله مهم‌تر این است چطور این برنامه را عملی کنند. مثلا ما یک برنامه کلان مثل چشم‌انداز ۱۴۲۰ داریم که مربوط به همه است، اما سازمان مدیریت، وزارت ارشاد، وزارت صنایع و... هر یک به نحوی از آن استفاده می‌کند. بنابراین فراکسیون باید با اتکا به آن برنامه اولیه که تیم کارشناسی روی آن کار کرده است، سهم خود را در مجلس بگیرد. لازم نیست از اول نیازسنجی کند، اولیت‌بندی کند و... . همه این کارها شده است، اما مهم این است اعضای فراکسیون به یک جمع‌بندی برسند و بدانند باید آن برنامه را سرلوحه کار خود قرار داده و بر اساس آن، برنامه‌های خود را طراحی کنند.

ادامه در صفحه ۷

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

ایران

● گلدسته‌های حرم فرو ریخت؛ محکومیت اقدام جنون‌آمیز تروریست‌ها دربارگاه امامان عسگریین(ع)
● آیت‌الله سیستانی: مؤمنان عزادار از اقدام انتقام‌جویانه پرهیز کنند
● صفارهرندی: رونق اندیشه‌های اسلامی از سیاست‌های اصلی وزارت ارشاد است
● رئیس‌جمهوری در جمع مردم سمنان: اجرای عدالت باید از مسئولان شروع شود
● حدادعادل: مجلس به حمایت از دولت افتخار می‌کند
● متکی خطاب به کشورهای غربی: صدور قطع‌نامه راهکار مناسبی برای حل سوءتفاهم نیست
● وزیر مسکن و شهرسازی اعلام کرد: ساخت ۱/۵ میلیون واحد مسکونی در سال جاری
● وزیر نیرو: امسال قطع برق نداریم
● نهاوندیان برنامه‌های کاری خود را اعلام کرد: اجرای اصل ۴۴ برای دوبرابرشدن سهم بخش خصوصی

کیهان

● انفجار در حرم سامرا
● حدادعادل: مجلس تابع دولت نیست اما به حمایت از آن افتخار می‌کند
● احمدی‌نژاد: مطمئنم که ملت عراق بر مشکلات غلبه می‌کند
● سخنگوی وزارت خارجه: انفجار سامرا در چارچوب اقدامات کینه‌توزانه دشمنان وحدت ملت عراق است
● بررسی موضوع هسته‌ای ایران در نشست شورای حکام
● دیدار سفرای کشورهای عربی مقیم تهران با وزیر خارجه
● رئیس‌جمهور در جمع پرشور مردم سمنان: دست در دست هم کشور را می‌سازیم
● شرکت ملی گاز: زمستان امسال کمبود گاز نخواهیم داشت

جمهوری اسلامی

● مراجع عظام تقلید در قم فاجعه اهانت و تخریب حرم امامین عسگریین را محکوم کردند
● معاون وزیر جهاد کشاورزی: مدیران یک تشکل دامداری ۸/۱ میلیارد تومان سهمیه جو را در بازار آزاد فروختند
● رئیس شعبه ۱۳ دادگاه تشخیص دیوان‌عالی: رأی محکومیت قطعی هاوایی هفته آینده ابلاغ می‌شود
● مخالفت رئیس‌جمهور با کاهش تعطیلات نوروزی
● احمدی‌نژاد در دیدار با رئیس اتحادیه آفریقا: آفریقا فقیر نیست، مظلوم است
● رئیس قوه قضائیه: در دنیای کنونی عدالت در حال ذبح‌شدن است
● رئیس‌جمهور در دیدار معاون نخست‌وزیر عراق: اقدامات تروریست‌ها در عراق به نفع دشمنان است
● حدادعادل: مجلس با سهمیه‌بندی پلکانی و تدریجی بنزین موافق است
● آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی فاجعه غمبار سامرا را محکوم کرد
● علی اصغر سلطانیه در نشست دیروز شورای حکام اعلام کرد: حل مسائل هسته‌ای ایران فقط در گرو مذاکره بدون پیش‌شرط است

اطلاعات

● آیت‌الله العظمی سیستانی و عبدالعزیز حکیم در پی وقوع انفجار سامرا مردم عراق را به آرامش و خویشتن‌داری فرا خواندند
● رئیس‌جمهوری: رفتار اقتصادی مسئولان باید شفاف باشد
● نیروهای حماس کنترل شمال غزه را در دست گرفتند
● گزارش رئیس مجلس به مقام معظم رهبری درباره سهمیه‌بندی بنزین
● دبیرکل سازمان ملل خواستار استقرار نیروهای چندملیتی در غزه شد
● مذاکرات ایران و شورای همکاری خلیج فارس برای اجرای موافقنامه تجارت آزاد
● معاون سینمایی وزیر ارشاد: دیدار تاریخ‌ساز سینماگران با مقام معظم رهبری، رخدادی حیاتی برای سینمای ایران بود
● نخستین پالایشگاه خصوصی آغاز به کار کرد
● قالیباف: تیم اجرائی جدید شهرداری تهران به‌زودی معرفی می‌شود
● معاون قضائی دادگاه انقلاب: نقض قانون، نباید دلیل انتظامی قضائی‌شدن نخستین برخوردها شود
● توافق و همکاری منطقه‌ای ایران، پاکستان و افغانستان برای مبارزه با مواد مخدر

politics@sharghdaily.ir